

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ЗАВОД ЗА ВАСПИТАЊЕ ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ КЊАЖЕВАЦ

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗАВОДА ЗА ВАСПИТАЊЕ ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ КЊАЖЕВАЦ
ЗА 2020. ГОДИНУ

Књажевац, фебруар 2021.г.

САДРЖАЈ ИЗВЕШТАЈА

- I. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСТАНОВИ ЗА СМЕШТАЈ
- II. УВОДНИ ДЕО
- III. УСТАНОВА КАО ПРУЖАЛАЦ УСЛУГА
- IV. КОРИСНИЦИ УСЛУГЕ СМЕШТАЈА
- V. СТРУЧНИ РАД
- VI. ОСТАЛЕ УСЛУГЕ КОЈЕ УСТАНОВА ПРУЖА
- VII. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

I. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСТАНОВИ ЗА СМЕШТАЈ

Установа за смештај: Завод за васпитање деце и омладине
Место (општина/град): Књажевац
Година оснивања: 1963.г.
ВД Директора: Весна Петровић
E-mail: zvm.knj.minrzs@gmail.com
Адреса и пош. Број: Боре Станковића 62, 19350
Телефони/факс: **019/ 731 835; 731 332; 731 426**

II УВОДНИ ДЕО

Према Закону о социјалној заштити у Заводу за васпитање деце и омладине у Књажевцу се збрињавају деца и млади који су у сукобу са родитељима, старатељима и заједницом, а по важећем Статуту, Завод за васпитање деце и омладине у Књажевцу је установа социјалне заштите која обезбеђује збрињавање, васпитање и образовање, професионално оспособљавање и здравствену заштиту деце и омладине са поремећајима у понашању и предузима одговарајуће мере ради спречавања у даљем нарушавању опште прихваћених друштвених норми понашања, вршењу престапа и вршењу кривичних дела.

У Заводу се врши смештај деце и омладине са поремећајем у понашању мушког и женског пола, узраста од 7 до 18 година старости.

У Заводу се, у складу са посебним прописима, спроводи васпитна мера Упућивања у васпитну установу, коју одређује Виши суд, који је и надлежан за праћење реализације ове мере.

Одлуком о мрежи установа социјалне заштите за смештај корисника („ Сл. Гласник РС“ број 51/08) одређена је делатност Завода са капацитетом од 32 места.

Првобитни назив Завода је био Завод за васпитање младежи у Књажевцу. Он је настао прерастањем, односно престанком рада Државног дечијег дома, који је основан 1945.године Уредбом Министарства социјалног старања НР Србије. Основна функција Дома био је пријем и заштита ратне сирочади. За непуне три године овај Дом се угасио јер су ратна сирочад пребацивана у друга места или су враћана одраслим члановима породице који су у међувремену нађени, међутим, док је још трајало гашење Дома, стизала су деца која су својим понашањем нарушавала постојеће друштвене норме, па им је било потребно издвајање из матичне средине.

У октобру 1948.године, Министарство народног здравља и социјалног старања НР Србије је основало Дом за васпитање младежи.

Дом је био смештен у згради намењеној заштити старих лица коју је 1934.године подигао, као задужбину, Никола Спасић, трговац из Београда. У овој згради, донекле прилагођеној за смештај деце, развијао се Дом за васпитање младежи.

Извршно веће НР Србије је 1. фебруара 1963. године донело Уредбу којом је установа добила и основну школу. Исте године промењен је и назив Дома у Завод за васпитање младежи, који је 1965.године и званично уписан у судски регистар.

Године 1979., Завод је са тадашње локације пресељен у наменски грађен нови стационарни објект, са капацитетом од 129 места и по тадашњим стандардима, а основну школу деца су похађала у згради школе, такође новоизграђеној у непосредној близини Завода, најпре под називом „25. Мај“, а касније је дошло до промене назива у ОШ „ Младост“. Ове две институције (Завод и ОШ „ Младост“) су до 1996. године, пословале као једно правно лице да би те године била донета Одлука о оснивању основне школе, од када она послује као самостални правни субјект.

Министарство за рад, борацка и социјална питања је 1992.године смањило капацитет установе на 72 места (са алтернативом до 84), што је и реалан капацитет установе у односу на садашње стандарде. Капацитет од 129 места не одговара садашњим стандардима и потребама деце и омладине.

III УСТАНОВА КАО ПРУЖАЛАЦ УСЛУГА

Завод је као пружалац услуге домског смештаја поднео Инспекцијском надзору Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Захтев за лиценцирање услуге 18.05.2016.г., у складу са Законом и предвиђеним роком, са свим доказима о испуњености услова за пружање ове услуге. У извештајном периоду нисмо добили лиценцу за наведену услугу.

1. ОРГАНИЗАЦИЈА И УСЛОВИ РАДА

1.1. Организација рада установе

Према Статуту и важећем Правилнику о организацији и систематизацији послова, делатност установе се остварује кроз рад следећих служби :

1. Васпитне службе
2. Службе опшних, правних и техничких послова,
3. Службе за финансијско рачуноводствене послове,

Свака од ових служби има свој делокруг рада и потребан број запослених који обављају послове те службе.

Стручна тела и већа која имају свој делокруг рада су :

1. Стручни колегијум ;
2. Педагошко веће /Стручно веће/;
3. Стручни тим за пријем, третман и отпуст;

Организација стручног рада подразумева ангажовање стручних радника у реализацији васпитно-образовних и социјално заштитних садржаја рада, а обухвата и активности у организовању слободног времена деце, распоред и реализацију слободних активности, рад секција, реализацију посебних програма, дежурства и рад у време викенда и празника. Организација стручног рада има утврђене критеријуме за одређивање приоритета приликом пријема корисника, обезбеђује редовно информисање потенцијалних корисника о почетку коришћења услуге, обезбеђује кориснику или законском заступнику корисника информације у писменој форми о делокругу рада, услугама које обезбеђује, кућном реду и правилима понашања у установи, организује закључење уговора о коришћењу услуге и води прописану евиденцију и документацију за услугу коју пружа, као и о могућностима за притужбу и жалбу корисника и старатеља корисника.

Организација стручног рада се заснива на следећим принципима: остваривање постављених циљева и задатака, спроводи се преко основне васпитне јединице, васпитне групе и преко других организационих облика рада; васпитна група броји до 6 корисника; организација рада је заснована на облицима васпитног рада на ресоцијализацији личности уз примену групних и индивидуалних облика рада, при чему треба водити рачуна да процес ресоцијализације траје што краће и буде квалитетан; обезбедити сталну сарадњу са представницима Упутног органа, родитељима, школом, тужилаштвом, органима унутрашњих послова и широм околином; обезбедити праћење детета након завршеног процеса ресоцијализације; у случају индиција или сумње да постоји злоупотреба или злостављање детета потребно је хитно поступати по интерном протоколу који као посебан акт доноси установа.

Интерни тим за заштиту деце од злостављања и занемаривања оформљен је септембра 2009. године и састаје се и интервенише уколико је неко од деце физички или психички злостављано од стране других корисника, запослених или лица ван Установе. Тим предлаже и доноси мере заштите за дете као и кораке према ономе ко је злостављач. Када постоје потребе тим се проширује, укључују се представници полиције, Здравственог центра и Суда и тада се догађај процесуира. О спроведеном поступку Интерни тим обавештава ресорно министарство и упутни орган корисника.

Делатност установе и услуге које пружа

Према Уредби о мрежи установа социјалне заштите, („Сл.гласник РС“ број 16/2012), основна и претежна делатност установе је пружање услуге домског смештаја за децу и младе који су у сукобу са родитељима, старатељима и заједницом. Према Закону о социјалној заштити („Сл.гласник РС“ број /2011) у установама за васпитање деце и омладине реализује се и изречена васпитна мера упућивања у васпитну установу, тако да се ова мера реализује и у нашој установи.

Меру изричу Виши судови у складу са Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетника, а такође су они и задужени за праћење реализације мере. Мера се изриче деци са навршених 14 година.

У установу се смештају деца и омладина са поремећајима у понашању и вишеструким сметњама мушког и женског пола, од 7 до 18 година старости под условом да похађају основну школу, а на основу решења центара за социјални рад као органа старатељства.

У Заводу се налазе на смештају деца и омладина са асоцијалним и делинквентним понашањем које се манифестује кроз: бежање од куће и из школе, скитњу, просјачење, нередовно похађање наставе, ремећење наставе, непоштовање ауторитета, непоштовање кућног реда, намерно изазивање штете, пожара, хулиганство, преступништво, вожња аутомобила и мотора без дозволе, чињења кривичних дела крађе, тешке крађе са елементима разбојништва, насилничко понашање, агресивно и деструктивно понашање, самоповређивање, промискуитет, проституција, конзумирање алкохола, конзумирање ПАС-а...

1.2. Услови рада у установи

Смештајни капацитети установе

Установа тренутно задовољава просторне капацитете за смештај. Капацитет за који је објекат изграђен (једини у Србији који је наменски грађен за обављање делатности и усељен 1979.године) је 129 места, што је задовољавало тадашње стандарде, а по садашњим стандардима то никако не може бити адекватан капацитет. Уредбом о мрежи признати и оптималан капацитет, за рад са овом категоријом корисника је 32 места (празан капацитет самим тим је 97 места). Реалан капацитет установе би био 72 места (са алтернативом до 84), што је одлуком Министарства за рад, борачка и социјална питања, 1992.године и признато као реалан капацитет установе на основу важећих стандарда.

У оквиру празног капацитета опремљен је простор за реализацију и пружање локалне услуге „Предах“ за децу са сметњама у развоју и њихове породице, капацитета 5-10 места. Уговор са локалном самоуправом, за давање простора на коришћење је истекао 2015.г., тако да од тада ова услуга не ради, без обзира на резултате које је давала током рада.

Број објеката и њихова намена

Завод за васпитање деце и омладине Књажевац послује и остварује своју делатност у једном објекту, укупне, корисне површине 3.032 м². У функцији смештаја је 6 стамбених јединица у којима су збринуте и бораве корисници на принципу васпитних група. У групама су двокреветне и трокреветне собе за кориснике, које су адекватно опремљене креветима, дечијим постељинама, комодама, орманима, столовима и столицама за учење, завесама, теписима, лустерима и др. стварима неопходним за оплемењивање простора.

Свака стамбена јединица има велико купатило, са неколико туш кабина и вц-а. Купатила су адекватно опремљена по важећим стандардима и примерена дечјем колективу.

У делу објекта, који је за смештај корисника, налази се у свакој стамбеној јединици, радни простор стручног радника, као и дневни боравак за децу одређене групе. Дневни боравци су опремљени адекватним намештајем за учење, одмор и дечија славља. За сваки дневни боравак установа је обезбедила ТВ апарат, мини линију, угаоне гарнитуре, фотеље, столове, столице и др. потребну опрему, о чијој исправности се старају матични васпитачи наведене групе. Стање

намештаја, апарата и др. опреме у стамбеним јединицама зависи од понашања корисника према њима, усвојеним вештинама да брину и одржавају свој животни простор и ангажовања матичних васпитача, да буду упорни и истрајни у стварању позитивних навика код корисника.

Једна стамбена јединица је опремљена за локалну услугу „ Предах за децу са сметњама у развоју и њихове породице“.

Једна група је опремљена за реализацију ПИТ програма по налогу ресорног министарства. Услуга је намењена деци са поремећајем у понашању до 14 година. Група је доопремљена уз помоћ донације компаније „ СОСА СОЛА“, не користи се у ове сврхе већ за смештај женске групе у зимском периоду и за издвајање болесне деце и деце у неком ризику из дечијег колектива. Током извештајног периода, ова група, је из разлога вируса Covid 19, била у сврси изолације за новопримљену децу и децу која су била у ситуацији да морају бити изолована.

У стамбеном делу постоји опремљена теретана за потребе корисника. За спортске активности корисника установа има два стола за стони тенис, спортску халу ОШ „Младост“, справе за спољну теретану, као и спортске терене у дворишту Завода.

У сваком холу и на свакој етажи налази се намештај намењен (фотеље и клуб столови) за дружење корисника.

Завод поседује и просторије за осамостаљивање деце за отпуст, адекватно опремљену кухињу и дневни боравак. У овим просторијама треба да се врши оспособљавање деце за самосталан живот након изласка из установе. Деца треба да уз помоћ стручних радника/сарадника, куvara или помоћног радника уче да спремају храну, перу судове и веш, пеглају, усисавају, а имају могућност и да уче, да шију. Новац за уређење овог простора је обезбеђен из пројекта у 2013.г., код Холандске организације KINDER PERSPECTIEF, где је Завод добио прву награду на интернационалном конкурс у опремио овај простор. Простор има одличну намену, али је ретко коришћен у сврхе за које је намењен и по важећим правилима.

У самом објекту се налази и простор за управу, трпезарија са адекватним столовима и столицама за ручавање деце, кухиња потпуно опремљена по свим стандардима (индустријски шпорет и рерне, мешалица за тесто, индустријска машина за судове, фижидер и расхладна витрина, фритеза, роштиљ, индустријски миксер и адекватно посуђе за децу од растфраја), уз примену ХАСАП система. Куvari и помоћни куvari имају санитарне књижице, уредно овераване и адекватну гардеробу и обућу.

Установа има опремљен простор за посете родитеља или старатеља, као и за студенте на стручној пракси.

Установа поседује сопствену котларницу, опремљену са 2 котла на мазут од којих је један уграђен 2014.године. Неопходна је реконструкција грејене мреже. Установа обезбеђује довољну количину мазута за зимски период.

У управном делу се налази и вешарница и магаџински простор. Вешарница је опремљена новим машинама за прање и сушење веша, једино недостају радници, од два радника по систематизацији установа нема ни једног радника у радном односу. Завод редовно обезбеђује деци сезонску гардеробу и обућу.

Један део зграде није у функцији због смањеног капацитета и рентабилности у потрошњи струје, воде и грејања. Део простора је делимично реновиран за потребе угрожених особа у периоду поплава, тако да може бити употребљен за потребе социјалне заштите уз додатно реконструкцију животног простора, замену столарије, делимично подова, проверу електроинсталација, комплетну реконструкцију мокрих чворова (водоводна и канализациона мрежа, керамика, санитарије и др...), намештај, спољни улаз и адекватан број запослених за реализацију предвиђене услуге.

Поред овог објекта Завод има још један објекат површине 250м², где се налази службени стан наменски грађен за домара и три гараже, столарска радионица и једна просторија са предсобљем и купатилом, која је 2002. године била адаптирана у гарсоњеру. Од 2004. године, овај објекат није у функцији, јер је оштећен због дугогодишњег прокишњавања и на њему треба извршити препокривање равнoг крова и делимично реновирање. Овај стамбени простор је одличан за услуге из области социјалне заштите, као на пр. „Становање уз подршку“, за децу која излазе из система социјалне заштите и потребна им је додатна помоћ у осамостаљивању.

Установа је у извештајном периоду реализовала скоро све испланиране активности битне за пословање установе, поштујући важеће законе и прописе, имајући у обзир безбедност корисника и

запослених, као и присутну ситуацију у вези вируса Covid 19 и примену свих мера заштите и превентиве, уз редовно снабдевање заштитним средствима од стране ресорног министарства.

Завод је реализовао све активности и обавезе из области ППЗ и Закона о ППЗ, по израђеном Плану за ППЗ и самим тим испунио све услове и стандарде за лиценцирање услуге. Током извештајне године, уредно су рађени редовни сервиси за ППЗ системе, као што су:

- сервис спољне и унутрашње хидрантске мреже,
- сервис система за детекцију и дојаву пожара и ПП централе,
- сервис паник лампи,
- сервис громобранске и електричне инсталације и статичког електрицитета на утакачкој шахти,
- редовно допуњавање ормарића 1. помоћи,
- установа има формирану ПП службу, од 8 чланова, који су прошли адекватну обуку,
- радници са повећаним ризиком у раду, по израђеном Акту о процени ризика, редовно раде периодичне прегледе, на медицини рада ЗЦ Књажевац, сем у извештајном периоду из разлога вируса Covid 19,
- склопљен је уговор са правним лицем које води послове из области безбедности и здравља на раду и против пожарне заштите,
- сервисирамо редовно горионике на котловима, њихове сигурносне вентиле, вршена су редовно потребна мерења за контролу издувних гасова и микроклиме, уз достављање тражених образаца у вези загађења ваздуха, локалној самоуправи.

Редовне сервисе, за све инсталиране мреже, реализују овлашћене куће, на законом предвиђени начин и период.

Обезбеђене су потребне радне униформе и обућа за помоћне раднице, куваре и ложаче. Током извештајног периода, набављена је и радна гардероба и обућа, за све раднике, у складу са инструкцијама ресорног министарства, везано за ситуацију изазвану вирусом Covid 19.

Обезбеђена је техничка роба неопходна за рад стручних радника и администрације, као и сав потребан ситан инвентар за кухињу.

Корисницима се редовно набављала гардероба и обућа у складу са њиховим потребама и према годишњим добима и временским приликама.

Кориснике смо и поред озбиљних мера заштите, узрокованих вирусом Covid 19, водили на летовање, на Борско језеро, у одмаралишту Савача, из разлога близине установи, ради реализације програмске активности, уз примену свих мера заштите. Летовање је реализовано по договору са представницима омаралишта Савача, на начин да су корисници и запослени Завода, били једини гости одмаралишта иуз сагласност органа старатељства и ресорног министарства.

Корисници током 2020.г. нису вођени на екскурзију, излете, базен, биоскопске и позоришне представе и друге манифестације у граду и ван града из разлога вируса Covid 19 и забране кретања.

Корисницима смо организовали прославу Нове године уз адекватну лутрију, поклоне и пригодну вечеру, поделу пакетића од стране установе, компаније Дунав осигурање, ИДЕЈЕ и Манастира Тумане, у складу са мерама заштите.

Зимовање за кориснике на Бабином зубу предвиђено за 2020.г., у складу са Програмом рада установе није реализовано из разлога вируса Covid 19, нисмо могли да обезбедимо простор за смештај само наших корисника. Корисници установе нису били укључени, током извештајног периода, у градску акцију „снежни четвртак“, бесплатно скијање четвртком са децом из осталих школа, у организацији локалне самоуправе из разлога вируса Covid 19.

Корисницима који су завршили основношколско образовање нисмо организовали малу матуру, из разлога вируса Covid 19.

Корисницима је купован потребан школски прибор и књиге као и потребни спортски и други реквизити за слободне активности.

Установа је у извештајном периоду редовно сарађивала са ОШ „Младост“, кроз родитељске састанке и савете родитеља, свакодневно информисање стручних радника/сарадника о успесима или проблемима деце, као и решавање проблема и критичних ситуација које се дешавају у школи, углавном телефонски или физички уз примену свих мера заштите.

Корисници су редовно вођени на заказана суђења поводом начињених кривичних дела, уз сагласност ресорног министарства.

Корисници су редовно-недељно организовани од стране стручних радника/сарадника, магационера и куvara, на изради јеловника.

Корисници су вођени на основне и контролне лекарске прегледе, у складу са потребама и здравственим статусом корисника, узимајући у обзир високоризично понашање одређеног броја корисника, корисници су вођени и на редовне контроле код психијатра, ради преписивања редовне психофармаколошке терапије. Све кориснике са психијатријским проблемима смо третирали у складу са терапијом и препоруком психијатра ЗЦ Књажевац. Сви корисници који пију преписану терапију, пију је у присуству стручних радника, с обзиром да немамо медицинску сестру, за чијим радом постоји велика потреба.

Установа има потписан уговор и полисе, са осигуравајућом Компанијом „Дунав осигурање“, тако да је одређени број начињених штета, према трећим лицима, од стране наших корисника, био рефундиран оштећеној страни, у мери колико је проценитељ проценио. Осигурање се односи на кориснике, установу, аутомобиле и запослене.

У извештајном периоду установа је имала неколико детета са високоризичним понашањем и захтевним здравственим стањем, тако да је Интерни тим био сазиван сваки пут када се указала потреба за његовим активирањем, а прецизни подаци су дати кроз софтвер Аурора.

Установа је у извештајном периоду обележила Дан Завода, славу Свети Никола, 8. мартовски и НГ коктел у установи, у складу са тренутном ситуацијом и уз примену мера заштите.

Током године редовно су организоване седнице НО и УО, углавном телефонским путем, због забране уласка у установу изазване вирусом Covid 19. Све предвиђене набавке спроведене су у складу са законом и роковима. Набавке мале вредности које смо спровели су: храна, мазут, електрична енергија и набавка и уградња столарије на делу објекта, уз примену мера заштите, као и набавке на које се закон не примењује. Установа је редовно слала кварталне извештаје Управи за јавне набавке, у складу са старим а иновим ЗЈН.

Установа је обрадила годишњи попис, израдила завршни рачун установе и редовно током године извештавала ресорно министарство о финансијском стању установе, запосленима и корисницима, кроз извештаје, обавештења, упитнике исл.. Израђене су Контролне листе у предвиђеном року и у потпуности у складу са захтевима ресорног министарства.

Грејање у Заводу је редовно и константно добро, једина мањкавост је та што су радијатори и цеви већ дотрајали (стари непуних 40 година) и захтевају реконструкцију или замену. Довољна количина набављеног мазута је омогућавала да просторије буду топле и пријатне за боравак корисника и рад запослених, с тим што би услови били још бољи када би се извршила реконструкција на грејној мрежи, што би утицало на достизање адекватне температуре. Овај проблем је знатно смањен са набавком и уградњом столарије, која је била од кључног значаја за подизање унутрашње температуре. Установа је током извештајног периода добила наменска средства за замену столарије и ова активност је реализована почетком 2020.године. Имамо израђен и Пројекат о енергетској ефикасности, који нам је био основ за Захтев за финансирање код ресорног Министарства за промену столарије.

Возни парк :

Возни парк установе се састоји од два возила, једно возило – путнички комби је добијено сопственим ангажовањем без накнаде, од Савезне управе царина, уз још један путнички аутомобил, који већ две године није у функцији, а и комби је толико стар да више није безбедан за даљу вожњу и служи само за потребе набавке робе.

Пре шест година установа је добила један нови аутомобил марке ДАЧИА ЛОГАН од ресорног министарства, који нам је у многоме олакшао путовања везана за кориснике и запослене. Установи недостаје комби возило новијег датума (евентуално још један нови аутомобил) искључиво за превоз деце, приликом одласка на суд, контроле, за излете, распусте исл., тако да смо принуђени да услугу превоза већег броја деце, у тим ситуацијама, плаћамо превозницима.

Број компјутера у установи је 32 + 15 ;

Од 32 компјутера 5 је добијено од Министарства, у оквиру ДИЛС Пројекта, а у смислу умрежења установа и запослених у установи, сви запослени имају интернет кроз умрежење, ради праћења прописа, докумената, сардње са другим установама и ЦСР и др..

15 компјутера и лап-топ добијено је у оквиру пројекта „ Дигитална учионица“, 2015.г., за рад са децом, међутим та учионица никада није имала своју сврху и намену, јер установа нема информатичара нити неку другу особу која би могла да искористи предности овакве учионице и овог вида анимирања деце. Лап-топ добијен из овог пројекта је покварен, старијег је датума, тако да постоји потреба за набавком једног лап-топа у сврхе пословних потреба за запослене и за потребе корисника у наставне сврхе или за реализацију програмских активности.

Остали компјутери, штампачи и скенери су набављени из редовног пословања или донација, током претходних година, у зависности од потреба запослених.

Установа има два модема за интернет, због процеса рада, интернет умрежење, као и израђен сајт, на који се постављају све битне ствари везане за кориснике и пословање Завода.

Корисницима је у извештајном периду дат Упитник о задовољству услугом, условима живота и запосленима, на основу препорука ресорног министарства и Налога директора, под бројем 560-1432-03, од 16.12.2020.г., о томе је сачињен записник, под бројем 560-45-02, од 14.01.2021.г. и ова врста испитивања је основ за побољшање рада и услова живота у Заводу. Упитник је саставни део Извештаја:

„Резултати упитника за вредновање рада и услуга за кориснике Завода за васпитање деце и омладине у Књажевцу“ за 2020.г.

Дана 13.01.2021. године корисницима Завода за васпитање деце и омладине у Књажевцу је дат упитник како би на тај начин кроз заокруживање броја на петостепеној скали вредновали рад и услуге које им се пружају у Заводу, где се они налазе на смештају. Број 1 значи-нисам задовољан, а број 5-у потпуности сам задовољан. Упитник се састоји од 9 питања, анониман је. Упитником је било обухваћено 19 корисника и испитивање је било групно. Испитивање су спровели следећи стручни радници: Ана Маркулин Пешић, психолог; Радица Рајковић, социјална радница и Иван Богдановић, педагог. Резултате је обрадила психолог Ана Маркулин Пешић дана 14.01.2021.године.

Резултати испитивања су следећи:

Прво питање је гласило **Како сте задовољни условима живота у Заводу?**

Број 1 није заокружио ни један корисник

Број 2 није заокружио ни један корисник

Број 3 је заокружио 4 корисник

Број 4 је заокружило 6 корисника

Број 5 је заокружило 9 корисника

Просечна оцена задовољства задовољства корисника условима живота у Заводу је **4,26**

Друго питање је гласило **Како сте задовољни исхраном ?**

Број 1 није заокружио ни један корисник

Број 2 није заокружио ни један корисник

Број 3 је заокружио 2 корисник

Број 4 су заокружила 1 корисника

Број 5 је заокружило 16 корисника

Просечна оцена задовољства корисника исхраном је **4,74**

Трећа питање је гласило **Како сте задовољни радом свог групног васпитача ?**

Број 1 није заокружио ни један корисник

Број 2 је заокружило 2 корисника

Број 3 је заокружило 1 корисника
Број 4 је заокружио 2 корисник
Број 5 је заокружило 13 корисника
Просечна оцена задовољства корисника радом свог групног васпитача је **4,26**

Четврто питање је гласило **Како сте задовољни радом свих васпитача ?**

Број 1 није заокружио ни један корисник
Број 2 је заокружио 1 корисник
Број 3 је заокружило 7 корисника
Број 4 је заокружило 4 корисника
Број 5 је заокружило 7 корисника
Просечна оцена задовољства корисника радом свих васпитача је **3,89**

Пето питање је гласило **Како сте задовољни радом стручног тима (психолог, педагог, социјални радник) ?**

Број 1 је заокружио један корисник
Број 2 је заокружио један корисник
Број 3 није заокружио ни један корисник
Број 4 је заокружило 8 корисника
Број 5 је заокружило 9 корисника
Просечна оцена задовољства корисника радом стручног тима је **4,21**

Шесто питање је гласило **Како сте задовољни радом директора ?**

Број 1 није заокружио ни један корисник
Број 2 није заокружио ни један корисник
Број 3 није заокружио ни један корисник
Број 4 је заокружило 3 корисника
Број 5 је заокружило 16 корисника
Просечна оцена задовољства корисника радом директора је **4,84**

Седмо питање је гласило **Како сте задовољни радом свих осталих запослених у Заводу ?**

Број 1 није заокружио ни један корисник
Број 2 је заокружио један корисник
Број 3 је заокружило 7 корисника
Број 4 је заокружило 7 корисника
Број 5 је заокружило 4 корисника
Просечна оцена задовољства корисника радом свих осталих запослених у Заводу је **3,74**

Осмо питање је гласило **Како сте задовољни активностима које се реализују у Заводу (одлазак на базен, зимовање, летовање..) ?**

Број 1 није заокружио ни један корисник
Број 2 је заокружио један корисник
Број 3 је заокружио 1 корисник
Број 4 је заокружио 1 корисник
Број 5 је заокружило 16 корисника
Просечна оцена задовољства корисника активностима које реализује Завод је **4,68**

Девето питање је гласило: **Како сте задовољни опремљеношћу (обућа, одећа, опремање соба, радних соба, купатила...) ?**

Број 1 није заокружио ни један корисник
Број 2 је заокружио 1 корисник
Број 3 је заокружило 2 корисника
Број 4 је заокружило 9 корисника

Број 5 је заокружило 7 корисника

Просечна оцена задовољства корисника опремљеношћу је **4,16**

Корисницима је детаљно објашњено како се упитник попуњава и питања су прилагођена капацитетима велике већине корисника у смислу могућности разумевања питања и начина како се одговара на питања. Приликом објашњавања деци, стручни радници су се трудили, да користе разумљиве речи у чему су успели, а као показатељ јесу попуњени упитници, валидни одговори и израђен записник.

Поред многобројних активности урађених током 2020.г., у покушају достизања стандарда, потребно је перманентно радити на оплемењивању животног и радног простора, како би услови за живот деце и рад запослених били још бољи.

2. ЗАПОСЛЕНИ РАДНИЦИ

На дан 31.12.2020.године установа има 21 запосленог радника, на неодређено време, од укупно **29** радника, колико установа има признато по систематизацији на коју имамо сагласност ресорног министарства.

Законом о одређивању максималног броја запослених радника из 2015.г. и Решењем Министарства рада и социјалне политике о утврђеном максималном броју запослених који се финансирају кроз програм социјалног рада и број запослених који се финансирају из цене смештаја, из 2006.г., је :

- **кроз програм социјалног рада 14 радника**: директор, правник – секретар, педагог, социјални радник, психолог и 9 васпитача, а стварно запослених на неодређено је 11 радника и 1 радник на одређено, правник – секретар, до добијања сагласности за пријем.

- **кроз цену услуга 15 радника**: 2 радника у рачуноводству, 1 магационер, 3 домара-ложача-возача и радника на одржавању објекта и опреме, 4 радника у кухињи, 2 радника у вешарници и 3 помоћна радника-спремачице, а стварно запослених на неодређено је 9 радника, од укупно 15 радника. Од **укупно 29 радника** по решењу и максималном броју, стварно запослених у установи, на неодређено време, је **21 радник**.

Број стварно запошљених радника одступа од Решења у делу:

- У извештајном периоду отишла је у пензију **правница**, за чију замену још увек нисмо добили сагласност иако имамо опредељена финансијска средства за ово радно место и ангажованог радника на одређено време, по ЗОР.

- **два стручна радника, тј. васпитача**, која су отишла у пензију у претходном периоду, сагласност од ресорног министарства, за попуњу ових радних места, нисмо добили, што у многоме отежава организацију рада, поготово викенд рада, рада на празник и током трајања годишњих одмора.

- Сагласност нисмо добили за **2 радника на месту домар-ложач и возач и радник на одржавању објекта и опреме**, због одласка у пензију током периода забране примања, где је стање по решењу три радника, а тренутно је стварно запошљен само један радник, који ради као домар, ложач и возач те је установа у проблему јер је тешко организовати грејање по сменама током радних дана, викенда и празника и реализовати све остале активности које су у опису посла овог радника као домара, ложача у зимском периоду и возача.

- Сагласност нисмо добили за радно место **вешарке** (2 извршиоца по решењу), једна вешарка је отишла у пензију 2015.г., а друга 2017.г., тако да и у извештајном периоду нисмо добили сагласност за попуњу овог радног места, установа је у проблему око организовања рада у вешарници и задовољавања потреба корисника, током претходних 5 година. На ово радно место у извештајном периоду биле су ангажоване запослене помоћне раднице-спремачице из установе и ангажована је Агенција за пружање услуге одржавања хигијене гардеробе. По систематизацији установа има признате 2 вешарке а стварно запослену, на неодређено време, нема нити једну радницу. Узимајући

у обзир ситуацију везано за вирус Covid 19, потребу за хигијеном и применом мера заштите, указујемо на потребу за добијање сагласности за пријем барем једне вешарке како би се задовољио барем минимум потреба.

Недостаје и један радник у **кухињи-помоћни кувар**, као и један **помоћни радник-спремачица**, тако да од укупног броја по решењу за раднике кроз цену услуга, 15 радника, установа има старно запослена 9 радника, а цена смештаја је иста, те из тог разлога нема разлога да се не прими потребан број помоћних радника, који је свакако рационализован у односу на број радника из систематизације и решења.

Сагласност смо добили за пријем једног васпитача, по основу захтева из претходних година и реализован је пријем васпитача стручног сарадника, који је на трећој години преквалификације и биће стручни радник, након завршеног факултета.

У извештајном периоду, из разлога ванредне ситуације изазване вирусом Covid 19, као и малим бројем ангажованих васпитача, из разлога одласка у пензију и забране пријема без сагласности ресорног министарства и без обезбеђених финансијских средстава за плате потребних стручних радника и сарадника, стручни радници Тима, су били ангажовани за непосредни рад са децом током викенда по распореду који израђује директор, ради обезбеђивања пружања услуге и ради правилног распореда радних сати васпитача, током извештајног периода. Стручни радници Тима, с обзиром да имају скраћено радно време по Акту о процени ризика, седмочасовно радно време, сате који им фале до пуног радног времена на нивоу месеца, допуњују викенд радом уз васпитача, по израђеном распореду, а повремено и кроз викенд дежурство. Стручни радници Тима се изјашњавају позитивно за рад на празник. Социјална радница је имала током извештајног периода од 12 месеци, 13 викенд дежурстава, што је 1,08 дежурства месечно и 4 викенд дана уз васпитача. Психолог је имала 12 викенд дежурстава, што је 1 дежурство месечно и 4 викенд дана. Педагог је имао 17 викенд дежурстава, што је 1,4 дежурства месечно и 2 викенд дана.

У извештајном периоду исплатили смо две **јубиларне награде**, једна за социјалну радницу и једна за радницу из администрације, из цене смештаја. Исплаћена је отпремнина за правницу након одласка у пензију. Исплаћена је и новчана накнада за новогодишње пакетиће, деци запослених до 16. г. старости, по ПКУ, уз наменски добијена средства од ресорног министарства.

Обезбеђена је доступност свих запослених 24 часа умрежавањем телефонских бројева у Теленор мрежи и могућност међусобне бесплатне комуникације.

Установа је имала једног волонтера, специјалног педагога, у извештајном периоду са потписаним Уговором за волонтирање и одређеним ментором, васпитач-специјални педагог, Милена Милосављевић, која је даље ангажована на замени васпитачице Иване Николић, која је била на трудничком и породилском боловању, током извештајног периода.

Током извештајног периода установа је имала **2 радника на обезбеђењу простора** из разлога ситуације изазване вирусом Covid 19, уз сагласност министарства и обезбеђена средства за њихове плате. Радници на обезбеђењу простора су били ангажовани од 20.03. до 30.05.2020.г. и били су од непроцењиве користи делу организације процеса рада, за прве месеце под вирусом, контролу кретања корисника и спровођење мера заштите у установи, која је у том тренутку била са изузетно малим бројем васпитача. Потреба за обезбеђењем у установи са оваквом врстом корисника је константна и надамо се да ће једног тренутка бити део систематизације радних места у установи.

У извештајном периоду установа нема чланове репрезентативног синдиката јер су се сви запослени групно ишчланили из Синдиката из разлога незадовољства радом синдиката.

Неопходно је радити и на подизању самокритичности појединих стручних радника и осталих радника, на међуљудским односима, на односима са корисницима, толеранцији, разумевању, на смањењу егоцентризма и повећању емпатичности, поготово у време вируса Covid 19, када су радници уплашени за своју безбедност и безбедност својих укућана, те им пословно ангажовање додатно ремети мир и стабилност.

С обзиром на препоруке министарства за испитивање задовољства радника условима рада и самовредновању, направљен је интерни Упитник за самовредновање, намењен свим стручним радницима и сарадницима. На основу Налога директора број 560-1432-03, од 16.12.2020.г., одређен је тим, који је задужен за поделу упитника и сачињавање записника, након попуњавања упитника. Стручна радница Ана Маркулин Пешић је сачинила записник, који је саставни део Извештаја Завода.

Записник о самовредновању за 2020.г.

Увидом у попуњене упитнике о самовредновању за стручне раднике и сараднике комисија је констатовала следеће :

1. Којом оценом оцењујете свој рад? - Запослени су задовољни својим радом и свој рад већина је оценила високом оценом, тако да просечна оцена износи **4,75**.
2. Колико деце имате у групи и ком степену подршке припадају? - Групе су адекватно попуњене по стандарду, број деце по групама се креће од 3 до 4, корисници већим делом припадају III степену подршке.
3. Да ли редовно попуњавате лист праћења, оцените оценом од 1 до 5? – Анализом упитника о самовредновању је утврђено да већина запослених адекватно и редовно води и попуњава лист праћења, што је и оценила високом оценом, тако да просечна оцена износи **4,85**.
4. Да ли редовно водите дневник рада, оцените оценом од 1 до 5? – Сви стручни радници редовно воде дневник рад, те је просечна оцена **5,00**.
5. Да ли редовно пишете извештаје, заокружите ДА или НЕ ? – Сви стручни радници, њих шесторо редовно то ради, док се двоје новозапослених није изјашњавало по овом питању, у плану да то уредно раде, када се пружи прилика.
6. Да ли имате недељну и месечну припрему за рад, заокружите ДА или НЕ ? – Само два стручна радника су одговорила да имају.
7. Да ли имате извештај о реализацији припрема за рад, заокружите ДА или НЕ ? Само два стручна радника су се изјаснила да имају, а задовољство реализацијом су оценили оценом 4.
8. Колико деце имате у групи/уопште која често беже? – У просеку се број деце креће око 2 детета.
9. Колико бекстава имате на дежурству /у раду од 01.09. до 31.12.2020. год.?
- деца из ваше групе, број деце се креће око 1
- деца из других група/уопште, у просеку 3 детета
- укупно, у просеку 3 детета.
10. Колико пута сте на дежурству /у раду, имали инцидентну ситуацију у 2020. год. ? - Два стручна радника су одговорила да су више пута имали, а остали да нису имали.
11. Које методе рада и активности користите у раду са корисницима и оцените успешност њихове примене на кориснике оценом од 1 до 5 ? – Стручни радници у свом раду користе следеће методе: индивидуални, групни (третман у групи, помоћу групе, кроз групу и групе), саветодавни рад (здравље и хигијена тела и зуба, полна хигијена, полне болести и полни односи и исхрана), васпитнокорективни рад, методе такмичења, подстицања, методе ефикасног учења, терапија игром и радна терапија, уверавање и навикавање, спортске активности, психодијагностика, процена, психосоцијална помоћ, и подршка, професионална оријентација, учење просоцијалном понашању. Оцене се крећу од 3 до 5.

12. Колико пута недељно водите индивидуалне разговоре са децом из своје групе/уопште? – Највећи број стручних радника свакодневно обавља индивидуалне разговоре са децом.
13. Колико пута недељно водите групне састанке ?- У току недеље васпитачи имају у просеку 3 до 4 групна састанка недељно.
14. Колико радионица одржите месечно са децом из своје групе/уопште? – Просек је 2 пута месечно.
15. Како сте задовољни са испуњеношћу услова за рад (средства за рад, учила, амбијент, опремљеност простора), оцените оценом од 1 до 5? – Стручни радници су генерално задовољни испуњеношћу услова за рад, просечна оцена **4,63**.
Стручни радници су у делу шта недостаје од средстава за рад одговорили, да недостаје WF (1 одговор), рачунар (1 одговор), и дневни боравак (1 одговор).
16. Какву сарадњу имате са О.Ш. Младост, оцените оценом од 1 до 5 ? – Стручни радници су задовољни сарадњом са О.Ш. Младост, што су потврдили просечном оценом **4,88**.
17. Колико пута недељно одлазите у О.Ш. Младост на консултације о деци ? – У просеку стручни радници Завода иду на консултације просечно 2 до 3 пута у току недеље.
18. Да ли свакога дана имате часове учења, заокружите ДА или НЕ ? – Већина стручних радника не држи часове учења свакодневно, већ по потреби.
19. Колико деце имате на часовима учења? – Стручни радници у просеку имају од 1 до 4 детета на часовима учења.
20. Колико пута недељно чистите групне просторије са децом? – Васпитачи у просеку 2 до 5 пута недељно чисте групне просторије.
21. Да ли редовно одлазите у вешерај са децом, заокружите ДА или НЕ ? – Већина васпитача редовно води у вешерај своју групу деце, сем једног васпитача који је одговорио са НЕ.
22. Какав однос имате са колегама, оцените оценом од 1 до 5 ? – Стручни радници генерално имају коректне односе са колегама, што су и потврдили и просечном оценом **4,13**.
23. Оцените своју толерантност, комуникативност и поштовање деце и осталих колега и других запослених, оценом од 1 до 5 ? - Стручни радници имају адекватне односе са колегама и децом, своју толерантност, комуникативност и поштовање оценили су просечном оценом **4,38**.
24. Колико сте упознати са Законом, Правилницима, Процедурама и свим интерним и општим актима битним за ваш рад и пословање, оценом од 1 до 5? Стручни радници су углавном упознати са Законима, Правилницима, Процедурама и свим интерним и општим актима битним за рад и пословање установе, просечна оцена **4,25**.
25. Оцените колико сте одговорни и ревносни према послу, оценом од 1 до 5, и колико сте пута у 2020г. позивани ван радног времена да се укључите у одређене радне активности? Стручни радници су своју одговорност према послу оценили високим оценама, просечна оцена **5** и већина је изјавила, да су се увек, када је то било потребно, одазвали позиву да се укључе у радне активности ван радног времена.

3. ОБУКА И УСАВРШАВАЊЕ РАДНИКА

Посебан значај се посвећује стручном усавршавању запослених стручних радника и осталих радника који имају потребе за едукацијама. Установа је имала израђен План обуке запослених за 2020.г., број: 560-1609/1-03, датум: 25.12.2019.г. Стручни радници су били учесници малог броја семинара и едукација организованих у областима значајним за унапређење и побољшање ефеката у раду са овом специфичном категоријом корисника које установа има на смештају из разлога примена мера заштите, узрокованим вирусом Covid 19, те се План обуке, из тих разлога, није могао у потпуности да реализује. Запослени су били учесници већег броја ВЕБИНАРА.

Сврху усавршавања :Семинари, едукације, обуке, округли сајмови, сасијанци и др...

- едукација под називом „Евиденције и документације у систему социјалне заштите“, предавачи Нена Дармановић и Биља Зековица;
- обука са провером знања „Преговарање у социјалном раду са тешко сарадљивим корисницима“, едукатори Милан Самарџија и Сњежана Јовић;
- вебинари у вези функционисања у ИСИБ систему;
- стручни вебинари за правнике, рачуновође и директора из области јавних набавки, (примена закона, измена закона и других аката из ове области, израда плана набавки за 2021. годину у апликативном софтверу, извештавање о набавкама, израда финансијског плана, годишњег финансијског извештаја, завршног рачуна, пописа и друго) и вебинари у вези примене других рачуноводствених прописа и других прописа важних за буџетске кориснике.

Сви стручни радници имају важеће лиценце или обновљене лиценце за рад, издате од Коморе за социјалну заштиту. Потребне бодове за добијање лиценце или обнављање исте стручни радници обезбеђују присуством на обукама, семинарима, округлим столовима, конференцијама и др. У извештајном периоду сви стручни радници и остали радници (служба рачуноводства) су посећивали све значајне скупове из области своје делатности, како би подигли ниво знања и способности ради успешније реализације услуге коју пружамо.

4. САРАДЊА СА ДРУГИМ АКТЕРИМА

Завод за васпитање деце и омладине има добру сарадњу са сродним институцијама и то са Заводима за васпитање деце и омладине у Нишу и Београду, са Прихватилиштем у Београду и Прихватним станицама у Нишу и другим градовима, са Домовима за децу без родитељског старања, као и са другим установама социјалне заштите и Центрима за социјални рад. Уобичајено и перманентно се одвија добра сарадња са МУП-ом Републике Србије, ПС у Књажевцу и према потреби, другим градовима, са основним и вишим судовима, Институтом за ментално здравље у Нишу и Београду – Палмотићева, Здравственим центром у Књажевцу и Зајечару, Клиником за психијатријске болести „ др Лаза Лазаревић „ у Београду (АД одељење). Од значаја је константно добра сарадња са ресорним министарством, првенствено са Инспекцијским надзором, Републичким заводом за социјалну заштиту као и Покрајинским Заводом за социјалну заштиту.

Сарадња са Центрима за социјални рад

Током ове године стручни тим је размотрио **28** захтева од тога су **5** позитивно решена , такође је реализовано **5** пријема: **ЦСР Куршумлија** сместило **Светислава Младеновића**; **ЦСР Барајево** сместио **Дејану Маринковић**; **ЦСР Гроцка** сместио **Кристијана Ристића**; **ЦСР Чукарица** сместио **Мефаилов Акију** и **ЦСР Панчево** сместио **Огњеновић Марију**.

Током 2020. године **15** захтева за смештај је одбијено и то: Кристијан Чонка – ЦСР Кањижа, Сања Краснић – ЦСР Гроцка, Живојин Костић – ЦСР Звездара, Ласло Вранка – ЦСР Кањижа, Марта Ибраимовић – ЦСР Гаџин Хан, Слађан Милосављевић – ЦСР Неготин, Братислав Срећковић – ЦСР

Пожаревац, Лука Петровић ЦСР Смедерево, Ђура Шљепица – ЦСР Стара Пазова, Уксела Џемаиловић – Савски Венац, Стефан Калинов – ЦСР Вршац, Сеад Таири – ЦСР Стари Град, Лука Шимић – ЦСР Сремска Митровица, Лука Миладиновић – ЦСР Раковица, Омер Чолаковић – ЦСР Нови Пазар.

На одређеном броју састанака Стручног тима на којима су разматрани захтеви за смештај у установу, а на основу пријемне процене утврђено је да је документација непотпуна и сходно томе смо тражили допуну документације. **Допуна документације** је тражена за **13 васпитаника и то:** Милана Коларевића – ЦСР Пожега, Кристијана Ристића – ЦСР Гроцка, Акија Мефаилов – ЦСР Чукарица, Живојина Костића – ЦСР Звездара, Сашке Ибраимовић – ЦСР Гаџин Хан, Алексе Илића – ЦСР Краљево, Аце Војинова – ЦСР Опово, Луке Петровића – ЦСР Смедерево, Николе Петровића – ЦСР Обреновац, Марије Огњеновић – ЦСР Панчево, Жељка Мијатовића – ЦСР Владимирци, Марија Селимовића – ЦСР Бела Паланка, Јована Стојановића – ЦСР Мало Црњиће.

Током 2020. године реализовано је **7 отпуста** и то: **Тоскић Александар, Марковић Милица, Миленковић Стефан, Бабић Иван, Димовић Стеван, Симић Дарко и Мијатов Кристијан.** Од тога су **5** васпитаника окончали процес основног образовања и то: **Димовић Стеван, Бабић Иван, Симић Дарко, Миленковић Стефан, Марковић Милица.** Напомињемо да су још **2** васпитаника завршила процес основног образовања али да надлежни центри још увек нису успели да их изместе из Завода, а то су : **Рама Денис и Новаковић Марија.** Малолетна Новаковић Марија је вишеструко ометена са доста здравствених проблема и сходно томе наша установа не може да јој пружи адекватно збрињавање и адекватну здравствену заштиту имајући у виду могућности Здравственог Центра у Књажевцу. Ми смо, као и надлежни ЦСР Велика Плана учинили све чак смо се обратили за помоћ и ресорном Министарству, али нико нам до сада није помогао да изнађемо најбоље могуће решење за наведену малолетницу.

Када се ради о васпитаницима који су успешно окончали процес основног образовања ми смо покушали да радимо на професионалној оријентацији заједно са наставницима из ОШ „Младост“ и са представницима Центара за социјални рад и да им помогнемо око избора занимања сходно њиховом интелектуалном потенцијалу, сходно резултатима постигнутим за време школовања и на завршном тесту као и сходно њиховим интресовањима.

Напомињем да је према новој мрежи установа капацитет Завода за васпитање деце и омладине у Књажевцу је **32** васпитаника на узрасту **од 8 до 18 година**, уз могућност смештаја и васпитаника којима је изречена и судска мера упућивања у васпитну установу. У току **2020** године **1** васпитаник је имао изречену васпитну меру – Упућивања у васпитну установу, то је **Рама Денис** и њему је та мера истекла у међувремену, **2** васпитаника су имала изречену меру **упозорења – судски укор** и то: **Бабић Иван и Реџепа Николај**, док су **2** васпитаника су имала **изречену васпитну меру – ПНОС** и то: **Пантелић Кристина и Првуљ Драган.**

Укупно је у **2020** години психијатриски третирано **15** васпитаника, повремено или стално су обухваћени психофармаколошком терапијом коју узимају искључиво под надзор дежурног васпитача. Редовно се прати ментално стање и статус васпитаника, примена и дејство медикаментозне терапије и сходно томе се воде на редовне контроле у **3Ц у Књажевцу** код **неуропсихијатра и психијатра.** **Психијатриски су третирани у 2020. години следећи васпитаници: Марковић Милица, Бабић Иван, Димовић Стеван, Мијатов Кристијан, Новаковић Марија, Пантелић Кристина, Прачук Душан, Јовановић Стеван, Првуљ Драган, Јеремић Стеван, Реџепа Николај, Петровић Жељко, Маринковић Далибор, Младеновић Светислав, Ристић Кристијан.**

Дуги низ година установа нема медицинску сестру што представља велики проблем имајући у виду да је све више васпитаника који осим поремећаја у понашању имају такозване комбиноване сметње тако да им је потребан перманентни лекарски надзор. Напомињем да је све већи број деце који су деструктивна, агресивна, насилна, чак толико насилна да не прежу да физички насрну и на запослене у Заводу и школи. У последње време се у потпуности променила структура деце. Мали је број оних који имају само поремећај у понашању, већ су и ЛМНР (Мали је број оних који имају само поремећај у понашању, већ су и ЛМНР у **2020** је било **9** васпитаника и то: **Бабић Иван, Димовић Стеван, Првуљ Драган, Новаковић Марија, Рама Денис, Петровић Жељко, Ристић Кристијан, Огњеновић Марија, Мефаилов Акија.**

Током 2020 године је било 7 отпуста, и то: Тоскић Александар се вратио у примарну породицу, код баке; Марковић Милица се вратила у примарну породицу код мајке; Миленковић Стефан се вратио у примарну породицу код мајке; Бабић Иван је смештен у Дом „Вера Благојевић“ у Бањи Ковиљачи; Димовић Стеван у Завод за васпитање деце и омладине у Нишу; Симић Дарко у Дом „Вера Благојевић“ у Бањи Ковиљачи и Мијатов Кристијан се вратио у примарну породицу, код оца.

Заводу на смештају, на дан 31.12.2020. године, има 20 детета, од тога 15 дечака и 5 девојчица, а то су: Томашевић Жељко, Јеремић Стефан, Радосављевић Мирослав; Младеновић Светислав, Прачук Душан, Јовановић Стеван, Реџепа Николај, Петровић Жељко, Првуљ Драган, Стевановић Кристијан, Маринковић Далибор, Радосављевић Ален; Рама Денис; Мефаилов Акија, Ристић Кристијан, Новаковић Марија, Пантелић Кристина, Радосављевић Сара, Маринковић Дејана, Огњеновић Марија. Они су распоређени у 5 вапитних групе, од тога 4 васпитних група чине дечеци док се девојчице налазе у 1 васпитној групи. У току 2020 године на смештају било 27 васпитаника и то 21 дечака и 6 девојчица : Томашевић Жељко, Јеремић Стефан, Радосављевић Мирослав; Младеновић Светислав, Прачук Душан, Јовановић Стеван, Реџепа Николај, Петровић Жељко, Првуљ Драган, Стевановић Кристијан, Маринковић Далибор, Радосављевић Ален; Рама Денис; Мефаилов Акија, Ристић Кристијан, Тоскић Александар, Миленковић Стефан, Бабић Иван, Димовић Стеван, Симић Дарко, Мијатов Кристијан, Новаковић Марија, Пантелић Кристина, Радосављевић Сара, Маринковић Дејана, Огњеновић Марија, Марковић Милица смештени од стране 20 Центара за социјални рад и то: Суботица, Обреновац, Лозница, Вождовац, Велика Плана, Ђуприја, Велико Градиште, Инђија, Сремска Митровица, Жабал, Гроцка, Младеновац, Ниш, Прокупље, Зајечар, Лазаревац, Куршумлија, Барајево, Чукарица, Панчево.

На дан 31.12.2020. године у Заводу било на смештају 20 васпитаника, 15 дечака и 5 девојчица из 15 Центара за социјални рад и то: Суботица, Обреновац, Лозница, Вождовац, Велика Плана, Ђуприја, Инђија, Сремска Митровица, Гроцка, Прокупље, Зајечар, Лазаревац, Куршумлија, Барајево, Чукарица, Панчево.

У протеклој години 12 Центара је обишло нашу Установу што због смештаја нових васпитаника а било их је 5 у 2020: ЦСР Куршумлија сместила Светислава Младеновића; ЦСР Барајево сместио Дејану Маринковић; ЦСР Гроцка сместио Кристијана Ристића; ЦСР Чукарица сместио Мефаилов Акију и ЦСР Панчево сместио Огњеновић Марију. што због израде Планова заштите и Планова отпуста.

У прилог овоме иде и чињеница да велики број родитеља не врши адекватно своју родитељску функцију јер се у току 2020. године под стрателством налазило 25-оро деце једино под старатељством нису били 2 корисника : Томашевић Жељко, јер је пунолетан, Маринковић Дејана поверена оцу на бригу и старање, од тога на дан 31.12.2020. године свих 18 васпитаника су се налазила под старатељством., 17 је под старатељством Центра за социјални рад док је за 1 васпитаника (Маринковић Далибора, старатељ бака по оцу), 2 васпитаника нису под старатељством и то: . Томашевић Жељко јер је пунолетан, Маринковић Дејана поверена оцу на бригу и старање. Овај податак указује да су скоро сва деца под старатељством најчешће представника Центара за социјални рад. Наиме кад се заврши процес ресоцијализације велики проблем је куда ће отићи ова деца. Код једног броја деце резултати у процесу ресоцијализације су веома добри али ако се то дете врати у ту исту породицу која није у стању да одговори његовим потребама, или у исту средину без адекватног надзора, он се полакао враћа старом друштву и старом начину понашања, тако да целокупни наш труд и рад може пасти у воду. Мишљења смо да овде недостају добра системска решења и да убудуће службе које се баве Стратегијом, планирањем социјалне заштите морају овом проблему посветити довољно пажње. Велико је питање куда са дететом након изласка из Завода? О томе не треба да се размишља кад се заврши осми разред већ много раније, чак и приликом самог смештаја упутни органи морају имати визију шта ће са дететом кад изађе из Установе. Ово наше запажање поткрепљује и чињеница да један број центара иако ми

извршимо припрему за отпуст на време, већ у марту дајемо предлог припреме за отпуст, дуги временски период нису изнашли адекватна решења за ту децу.

Запажамо да се повећао број деце између 10 и 14 година који се јављају као починиоци тешких кривичних дела, са испољеним насилним и агресивним понашањем, те би сходно томе Законодавац требало да преиспита границу кривичне одговорности и да је у изузетним случајевима спусти испод 14 година као у неким од развијених европских земаља (Холандија, Француска, Велика Британија...). Рад са овом децом у периоду од изрицања Васпитне мере упућивања у ВПД, до реализације мере је посебно тежак, јер они постају „негативне звезде“ и „лош модел за идентификацију другој деци“ и својим понашањем настоје да „сруше систем вредности и норми“ што негативно утиче на цео дечји колектив. Велики број ове деце, су и психијатриски третирани. Мишљења смо да су упутни органи, односно ЦСР, требали правовремено и адекватније да реагују по питању збрињавања одређених корисника, да им пруже шансу да се „поправе“ у оном облику заштите, који може да одговори њиховим потребама, узимајући у обзир недостатак социо-здравствене установе, за којом постоји реална потреба. Стручни радници/сарадници установе су изразили своје мишљење, да знају, са чим се суочавају током рада, указали на чињеницу да недостаје социо-здравствена установа и на време „сигнализирају“ и износе свој јасан и недвосмислени став о овим питањима.

Настојимо да омогућимо васпитаницима редовне контакте са сродницима и старатељима, телефоном, преко писама, а ако за то постоје услови и организујемо посету чланова породице, имајући у виду да у оквиру наше установе постоји простор који се користи за те намене. Могућност да и ми сами упознамо породицу васпитаника, је од посебног значаја за рад са корисником, јер ту, на лицу места можемо да пропратимо релације и емотивну атмосферу која влада. У току 2020. године, 9 пута су родитељи или сродници, посетили своју децу у Заводу. Узимајући у обзир пандемију Covid 19 васпитаници могу да контактирају са породицом и сродницима само путем телефона из разлога поштовања мера заштите корисника и запослених.

Током извештајног периода организовање слободних активности као и посета културним и јавним манифестацијама је било отежано, због пандемије Covid 19, нисмо били у могућности, да многе активности реализујемо, те смо само реализовали активности у Заводу, школи и дворишту. Унутар установе су организовани дечји рођендани. Једина активност ван установе, је била током септембра, летовање на **Борском језеру у одмаралишту „ Савача“** што је изузетно позитивно деловало на децу. Кориснике су на летовању, пратила **3 васпитача и социјални радник: Бранислав Бонић; Драгана Виденовић, Ненад Тасић и социјални радник Радица Рајковић.** Васпитаници су на летовању боравили од у периоду од **02.09.2020. до 09.09.2020. године.** На летовању је било **19** корисника и то: **Томашевић Жељко, Јеремић Стефан, Бабић Иван, Симић Дарко, Радосављевић Мирослав, Младеновић Светислав, Димовић Стеван, Јовановић Стеван, Реџепа Николај, Петровић Жељко, Рама Денис, Миленковић Стефан, Првуљ Драган, Стевановић Кристијан, Маринковић Далибор, Радосављевић Ален, Новаковић Марија, Маринковић Дејана, Радосављевић Сара..** Дobar део деце је савладао технике пливања, уз помоћ инструктора (професора физичке културе), а остали су пецали и играли разне игре у води.

Завод за васпитање деце и омладине свакодневно сарађује са представницима центара за социјални рад у циљу што боље реализације процеса ресоцијализације. Настојимо да се што боље информишемо о породичним приликама сваког корисника, да им омогућимо контакт како са представницима центара тако и са родитељима, сродницима и хранитељима, а све у циљу успостављања и јачања веза између корисника и породице. Настојимо да омогућимо сваком кориснику који има могућности да проведе бар викенд или распуст у својој породици, код сродника или у хранитељској породици. Јачање веза између корисника и породице је веома битно, јер након завршетка процеса ресоцијализације корисник треба да се врати у своју породицу, код сродника или хранитеља. Напомињемо да и поред изузетно добре сарадње скоро са свим центрима за социјални рад, велики број деце не може да проведе део распуста или цео распуст у породици, код сродника или хранитељској породици. То додатно негативно делује на кориснике, јер се осећају одбачени од свих. Такође настојимо да у сарадњи са центрима за социјални рад, а у интересу деце, обезбедимо

додатна материјална средства за опремање, имајући у виду да су наше материјалн могућности веома скромне. Имамо добру сарадњу скоро са свим упутним органима (у свим фазама рада са корисницима почев од пријема, третмана и све до припреме за отпуст), мада би се могла истаћи сарадња са следећим центрима, као што су: Суботица, Ђуприја, Лозница.

Упутни органи односно центри за социјални рад имају обавезу да сваких 6 месеци обиђу своје кориснике ради планирања даље заштите за сваког малолетника и ревизије, а све то на основу члана 5. Мера за отклањање неправилности у вршењу послова смештаја деце и омладине у установе социјалне заштите које је наложило Министарство рада, запошљавања и социјалне политике. Завод настоји да сва деца редовно одржавају контакте са Центрима, до те мере да и представници установе, одводе децу до матичног Центра ради реализације одређене активности или договора о потребама детета.

На основу Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, виши судови изричу васпитну меру упућивања у васпитну установу, која може трајати најдуже две године. Установа је дужна да сваких шест месеци достави извештаје о резултатима извршења мере судији за малолетнике у суду који је судио у првом степену и јавном тужиоцу за малолетнике. На основу извештаја суд разматра да ли постоје основи за обуставу извршења мере или за њену замену другом мером. У смислу ове обавезе постоји сарадња и са вишим судовима који изричу васпитну меру.

Сарадња на локалном нивоу:

- ОШ «Младост» : деца и млади који су смештени у Заводу укључени су у процес редовног основношколског образовања, као и основношколског образовања по програму за одрасле у наведеној школи. Сарадња стручних радника обе институције је веома добра и свакодневна на плану реализације васпитно-образовних активности и превазилажења свих тешкоћа, кроз честе родитељске састанке, савете родитеља и индивидуалне састанке са децом,
- ЦСР Књажевац : сарадња са ЦСР Књажевац је увек на завидном нивоу, у погледу стручне помоћи и подршке, у погледу организовања стручних скупова и едукација.
- Здравствени центар : здравствена заштита корисника се остварује преко здравственог центра, (превентивна и куративна), при чему су обухваћени општи и специјалистички прегледи по потреби и хоспитални третман. Констатујемо да је и ова сарадња задовољавајућа не само претходне године, већ и свих ових година. Као резултат добре сарадње су и добро организовани систематски прегледи за децу, које реализујемо почетком сваке године.
- Дом културе : сарадња са овом културном институцијом се није остваривала у пуном обиму из разлога вируса Covid 19 .
- МУП Србије-Полицијска станица у Књажевцу : сарадња са МУП- ом је усмерена како на превенцију тако и на решавање инцидентних ситуација у Заводу и граду, када су учиниоци кривичних дела наши корисници.
- Сарадња са НСЗ је у погледу активирања програма Моја прва плата, које је од непроцењивог значаја у погледу ангажовања младих стручњака из актуелних области.
- Периодична сарадња са другим основним и средњим школама у граду : кроз заједничке активности у оквиру ликовних и других секција. Добру сарадњу у извештајном периоду имали смо и са средњом Економско трговинском школом у Зајечару, с обзиром да један наш корисник похађа ванредно наставу у овој школи. Сарадња се огледа у помагању при упису, налажењу потребне литературе, прибављању испитних питања и организовању за полагање пријављених предмета.

IV КОРИСНИЦИ УСЛУГЕ СМЕШТАЈА

1. УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА ДОМСКОГ СМЕШТАЈА НА АКТИВНОЈ ЕВИДЕНЦИЈИ УСТАНОВЕ

На активној евиденцији установе у току 2020. године у Заводу је било на смештају укупно 27 корисника. Дечака је било укупно 21, а девојчица 6. **На дан 31.12.2020. године** на смештају је било 20 корисника, 15 мушког пола и 5 женског.

2. СОЦИО-АНАМНЕСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ КОРИСНИКА

Број корисника смештених на основу одлуке органа старатељства према узрасту и полу у току године је следећи: на узрасту од 7 до 9 година ниједан корисник, на узрасту од 10 до 13 година 6 корисника мушког пола и 3 корисника женског пола, на узрасту од 14 до 15 година 10 корисника мушког пола и ниједан корисник женског пола, на узрасту од 16 до 17 година 4 корисника мушког пола и 3 корисника женског пола, на узрасту од 18 до 20 година 1 корисник мушког пола.

На дан 31.12.2020. године број је следећи: нема корисника на узрасту од 7 до 9 година, на узрасту од 10 до 13 година 6 корисника мушког пола и 3 корисника женског пола, на узрасту од 14 до 15 година 4 корисника мушког пола и ниједан корисник женског пола, на узрасту од 16 до 17 година 4 корисника мушког пола и 2 корисника женског пола, на узрасту од 18 до 20 година 1 корисник мушког пола.

Број корисника са изреченом васпитном мером смештених у току године- нови корисници је следећи: немамо такве кориснике.

Број корисника смештених у установу у току године на основу одлуке органа старатељства према узрасту и полу- нови корисници је следећи: на узрасту од 7 до 9 година ниједан корисник, на узрасту од 10 до 13 година 2 корисника мушког пола и 2 корисника женског пола, на узрасту од 14 до 15 година 1 корисник мушког пола.

Број корисника смештених на основу одлуке органа старатељства, према дужини боравка у установи на дан 31.12.2020. године је следећи: до шест месеци 3 малолетна корисника, од 7 до 12 месеци 2 малолетна корисника, од једне до две године 7 малолетних корисника, од две до пет година 7 малолетних корисника, а од пет година и више 1 пунолетни корисник.

Број корисника смештених на основу одлуке органа старатељства према месту пребивалишта пре смештаја у установу и узрасту на дан 31.12.2020. године је следећи: један малолетни корисник са територије округа у којем се налази установа, а ван округа у којем се налази установа имамо 18 малолетних корисника и једног пунолетног.

Број корисника смештених на основу одлуке органа старатељства према средини боравка пре доласка у установу и узрасту на дан 31.12.2020. године је следећи: 8 малолетних корисника је боравило у биолошкој породици пре доласка у установу, на породичном смештају се налазило 2 малолетна корисника, у другој установи за смештај се налазило 9 малолетних и 1 пунолетни корисник.

Образовна структура корисника смештених на основу одлуке органа старатељства према врсти и похађању школе и узрасту на дан 31.12.2020. је следећа: редовну основну школу похађа 16 малолетних корисника, школу за основно образовање одраслих похађа 1 малолетна корисница, средњу школу похађа 1 пунолетни корисник, а у категорији не похађа средњу школу, а средњошколског је узраста имамо 2 корисника.

Структура корисника смештених на основу одлуке органа старатељства са сметњама у развоју/ и инвалидитетом и додатним тешкоћама на смештају на дан 31.12.2020. године је следећа: 6 малолетних корисника има интелектуалне сметње, код 6 су израженији психијатријски поремећаји, 3 малолетна корисника је током 2020. користило ПАС .

Број корисника смештених на основу одлуке органа старатељства према начину одржавања контаката са сродницима и узрасту, на дан 31.12.2020. је следећи: с обзиром на ситуацију која је обележила 2020. годину, да је скоро цела година протекла у знаку Ковид 19 вируса, можемо рећи да се велика већина контаката између корисника и њихових породица одвијала телефонским путем.

Број корисника смештених на основу одлуке органа старатељства за које постоји судска одлука о начину одржавања личних односа са сродницима на дан 31.12.2020.: немамо кориснике за које постоји судска одлука о начину одржавања личних односа са сродницима.

Број корисника смештених на основу одлуке органа старатељства према старатељској заштити на дан 31.12.2020. је следећи: 17 корисника је под непосредним старатељством, 2 нису под старатељством, а 1 има сродника као старатеља.

3. ФЛУКТУАЦИЈА КОРИСНИКА

У току 2020. године је било **7 отпуста**, и то: **Тоскић Александар** се вратио у примарну породицу, код баке; **Марковић Милица** се вратила у примарну породицу код мајке; **Миленковић Стефан** се вратио у примарну породицу код мајке; **Бабић Иван** је смештен у Дом „Вера Благојевић“ у Бањи Ковиљачи; **Димовић Стеван** у Завод за васпитање деце и омладине у Нишу; **Симић Дарко** у Дом „Вера Благојевић“ у Бањи Ковиљачи и **Мијатов Кристијан** се вратио у примарну породицу, код оца.

4. НАСИЉЕ НАД КОРИСНИЦИМА

Током 2020.г. укупно 2 корисника је било у улози жртве. Један се налази на узрасту од 10 до 13 година, а други се налази на узрасту од 14 до 15 година. Укупно је органу старатељства упућено 2 пријаве због насиља над корисницима. Доминантан облик насиља којем су били изложени корисници током боравка у установи у 2020. г. је физичко насиље којем је било изложено 2 малолетна корисника мушког пола. Структура корисника према врсти насилника у 2020.г. је била таква да су починиоци насиља били 7 малолетних корисника мушког пола и 1 малолетни корисник женског пола.

5. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Завод за васпитање деце и омладине не врши услугу здравствене заштите већ само спроводимо превентивне мере здравствене заштите корисника и сваке године организујемо системарски преглед за сву децу која су на смештају.

Превентивне мере здравствене заштите у установи се предузимају кроз: периодична предавања о заразним и другим болестима, предавања о трговини људима са указивањем на опасности које вребају у том смислу, о проституцији, психоактивним супстанцама, исхрани, хигијени и другим актуелним темама. Током извештајног периода су свакодневно предузимане мере превенције на развијању хигијенских навика, праћењу и контроли личне хигијене и хигијене стамбених једница, трпезарије и заједничких просторија.

У сарадњи са епидемиолошком службом Здравственог центра у Књажевцу и Заводом за јавно здравље из Зајечара, редовно се врше прегледи хране, дезинфекција, дезинсекција и дератизација,

као и редовно прскање дворишта од змија и крпеља, а све у циљу спречавања појава заразних и других обољења.

Ради реализације превентивних мера здравствене заштите и ради бриге о дечијем здрављу Завод много година уназад тражи запошљавање једне медицинске сестре. Такође напомињемо да је лечење деце са вишеструким сметњама, отежано због недостатка медицинске сестре потребне ради поделе терапије и сталног одвођења у Ниш и Београд, пошто у Књажевцу нема адекватне службе за лечење ове деце.

Потреба за медицинском сестром је реална потреба у погледу здравственог збрињавања свих корисника.

Инфективне болести

Током 2020.године, као и претходних година, приликом пријема нових корисника и у случајевима сумње да је корисник под дејством опијата, рађена су тестирања на различите врсте дрога и том приликом је утврђено да је било корисника који су позитивни на неку од дрога, мада су такви корисници у малом броју, њихово здравствено стање је било под појачаним надзором, тј. исти су редовно вођени код психијатра и рађене су нове провере. Напомињемо да одређени број деце, без обзира на узраст пуши и конзумира алкохол и поред перманентног саветодавног рада и јасног указивања на штетно дејство цигарета и злоупотребе алкохола, од стране свих стручних радника Завода. Конзумирање алкохола је само по себи штетно за децу, а посебно за децу која су под сталном медикаментозном терапијом. На третману и лечењу од болести зависности није било корисника.

У извештајној години није било епидемија у установи иако је владао вирус Covid 19.

V СТРУЧНИ РАД

Задачи установе из домена непосредне заштите корисника одвијали су се, током извештајног периода, према Програму рада установе за 2020. годину, програмима рада васпитних група, програму слободних активности и културно забавног живота, програму рада социјалног радника, психолога и педагога, који су саставни део Програма рада Завода.

Видови индивидуалног рада са младима у установи су организовани кроз :

Саветодавни, индивидуализован-образовни рад, индивидуални, групни и индивидуализовани саветодавни рад. У установи се примењују радионице психосоцијалне подршке.

Већина стручних радника и стручних сарадника је прошла обуку у оквиру ПИТ програма, заједно са Заводом за васпитање деце и омладине Београд и установама које су одређене да се у њима реализује овај програм, без обзира што програм није заживео, методе рада које су запослени савладали приликом обуке су од велике користи у раду са корисницима Завода. Обука за овај програм је реализована у сарадњи са ресорним министарством и Републичким заводом за социјалну заштиту.

Спортске активности су се реализовале по програму рада васпитача и осталих стручних радника. Слободне активности су: секције: стоно-тенисерска, риболовачка, ликовна, коришћење теретане и спортске сале за све врсте спортова. Деца су укључена и у активности које организује локална самоуправа, као што је бесплатно скијање за одређени број деце у предвиђеним терминима за школску децу.

Деца и млади учествују у планирању своје заштите кроз активну партиципацију приликом израде дела активности индивидуалног плана услуга, као и у ревизији смештаја, што потврђују својим потписом (почетне процене, индивидуални планови услуга).

Стручни радници Завода су прилагодили свој рад и ускладили га са Законом о заштити података о личности.

I. Активности усмерене ка задовољењу основних потреба и остваривања дечијих права на опстанак, права на развој, заштиту и партиципацију и личне податке без разлике на пол, расу, верску припадност:

1. Целодневно збрињавање током целе године уз максимално поштовање кућног реда и организацију рада Завода.
2. Хигијенски третман корисника. Перманентном контролом и мотивацијом настојали смо да се код деце развију и усвоје хигијенске навике од елементарних па све до естетских, како личне хигијене тако и хигијене стамбених простора, као и едукација о здравим стиливима живота.
3. Исхрана је била у складу са развојним и здравственим потребама корисника. Обезбеђивање свих потребних намирница за правилан, раст и развој, у довољним и потребним количинама. Настојали смо да се код деце формирају позитивне навике у исхрани, са посебним акцентом на конзумирање и оних намирница према којима имају отпор, а које су веома здраве за њихов раст и развој. Деца су активно учествовала у изради недељних јеловника. Основа јеловника је израђен предлог јеловника и нутритивне и калоријске вредности од стране нутриционисте.
4. Здравствена заштита корисника у складу са њиховим потребама и специфичним и комплексним здравственим стањем. Због великог броја деце која су психијатриски третирана и којима је потребна перманентна контрола како у Здравственом Центру у Књажевцу тако и ван њега, као и разне врсте здравствених проблема са којима се суочавамо имајући у виду категорију деце и начин живота који воде, неопходан је један здравствени радник - медицинска сестра (склони су самовољном напуштању установе, боравку у нехигијенским условима, промискуитету, проституцији...)
5. Обезбеђивање одеће и обуће примерене узрасту и временским приликама.
6. Уређивање и функционално опремање простора за смештај, личну хигијену, исхрану и боравак у складу са прописаним минималним стандардима.
7. Обезбеђивање прикладне декорације примерене индивидуалним и реалним укусима и жељама корисника.
8. Обезбеђивање довољно простора и опреме који кориснику омогућавају приватност.
9. Укључивање свих корисника у бесплатно основно образовање које ће омогућити адекватан друштвени развој како би се припремили за будући самосталан живот, а у најбољем интересу сваког детета. Процес основног образовања се одвија у ОШ „Младост“ у Књажевцу која се налази у близини Завода, а процес средњошколског образовања се реализује у средњој Економско трговинској школи у Зајечару. Вршила се перманентна контрола редовног похађања наставе, а такође се пружала и максимална помоћ у савладавању и усвајању школског градива. С обзиром да код једног броја деце постоји раскорак између школског и календарског узраста, такви корисници су похађали „функционално образовање“. За ону децу за коју се процени да због свог интелектуалног потенцијала и здравственог статуса нису у могућности да адекватно прате наставу израђиван је ИОП, по коме се са њима радило. На бази њихових реалних интересовања, општих способности и постигнутих образовних резултата, адекватно су професионално усмерени.

II. Активности усмерене на развијању и очувању потенцијала корисника:

1. Васпитно-корективни рад на корекцији неправилно формираних моралних и естетских ставова уз правилно позитивно усмерење ка прихватању позитивних образаца друштвено прихватљивог понашања уз пружање позитивних модела за идентификацију.
2. Интензиван опсервационо-дијагностички третман.

3. Саветодавни рад са појединцем и групом.
4. Терапијски рад (решавање конфликтних ситуација, развој социјалних вештина, ненасилна комуникација...)
5. Рад на повећању контроле (самоконтроле) у ситуацијама које су за кориснике емотивно обојене када им је могућност расуђивања сужена како би одложили своје бурне и агресивне реакције које онемогућавају конструктивно решавање проблема већ доводе до продубљивања истог уз одговарајући медикаментозни третман.
6. Радне-физичке-рекреативне активности (усвајање радних навика, посете излетиштима, базену, спортске активности, турнири, зимовање са инструкторима скијања, летовање са инструкторима пливања, школа фудбала, кошарке, стоног тениса, аикида, теретана, риболовачка секција уз адекватну опрему).
7. Креативно стваралачке радионице (ликовне, музичке, израда ручних радова, израда икебана, израда честитки за Нову годину и 8. Март, ликовни св. Савски конкурс и сл.).
8. Процена и подстицај здравих потенцијала и капацитета корисника.
9. Социјална интеграција- укључивање у друштвену средину и подршка у процесу професионалног усмерења и оспособљавања за будући живот у најбољем интересу детета.
10. Подршка у изградњи, успостављању и одржавању добрих интерперсоналних односа како са осталом децом тако и са одраслима.
11. Мотивација за редовно похађање наставе уз пружање адекватне помоћи у савладавању школског градива.
12. Развијање методе рада које обезбеђују учествовање корисника у активностима како у Заводу тако и у локалној средини.
13. Пружање помоћи и усмерења у одржавању личне хигијене и хигијене простора у коме живе и развијања културе становања.
14. Организација слободног времена у складу са потребама, могућностима и интересовању корисника.
15. Организација радно-окупационих активности.
16. Едукативне активности које подстичу нова знања и вештине.
17. Организовање пригодних културних активности у Установи (Новогодишња прослава, прослава дана установе и славе св. Никола, награђивање групе за постигнуте резултате, приредбе и др.) као и омогућавање присуствовању у локалној средини (концерти, позоришне представе, изложбе, биоскопске представе....)
18. Организовање прослава дечјих рођендана, празника, излета, матуре.....
19. Развој вештина за препознавање и решавање проблема.
20. Развој комуникацијских вештина.
21. Медијација.

22. Омогућавање континуираног контакта са породицом, сродницима, хранитељском породицом од момента смештаја, током трајања третмана а посебно интензивирати пре одпуста и током одпуста, као и праћење након изласка из установе најмање две године.
23. Рад на јачању емотивних веза са породицом, уз обезбеђивање да корисници викенде, распусте и празнике проводе у круги породице ако за то постоје услови, што у извештајном периоду због Ковид 19 вируса није могло да заживи и да се реализује као претходних година
24. Омогућавање и пераманентног контакта са представницима упутних органа, уз размену свих битних информација везаних за корисника.
25. Израда заједничких планова услуга уз максимално учешће корисника и њихову партиципацију.
26. Израда планова одпуста са јасно прецизираним активностима и временским ограничењима као и ко је за коју активност задужен.
27. Омогућавање посете чланова породице корисницима у Заводу уз омогућавање приватности и могућност преноћишта породице или хранитеља, што у извештајном периоду није могло због пандемије да се реализује, као претходних година
28. Рад на припреми корисника за одпуст и адекватана припрема за реинтеграцију у локалну средину, реализује се у простору који је адекватно опремљен за те намене, као и остваривање права детета на лична документа.
29. Припрема за осамостаљивање уз пружање помоћи код савладавања основних животних вештина.

Пример позитивне праксе

Са поносом говоримо о корисницима код којих је процес ресоцијализације успешно окончан и са којима остајемо у контакту већи број година након изласка из установе и пратимо како се сналазе у животним ситуацијама. Настојимо да им пружимо помоћ кад год им је она потребна, тако што им шаљемо пакете, а понекад је решење за њихове проблеме, то што има ко да их саслуша, уважи и посаветује. Посебно нам је драго када нас обавесте да су се остварили у животу (породично и професионално), то је највећа потврда за наш рад, доказ да смо посао урадили како треба и дају нам снагу да се још више трудимо и будемо још бољи.

Често када путујемо у Београд, Ниш или неки други град, издвојимо време да свратимо и обиђемо кориснике који се налазе на смештају у другим установама и похађају средње школе. Такође и наменски организујемо обиласке корисника који су се код нас налазили на смештају, а сада су на смештају у некој другој установи. Интересујемо се за све корисника који су код нас били на смештају и отворени смо за сарадњу и пружање помоћи. Око 20-ак бивших корисника је готово у свакодневној комуникацији са нама, а са 30-ак се чујемо два или три пута годишње.

Тешкоће у раду са корисницима

Једна од тешкоћа са којима се срећемо у раду са корисницима је та, као што смо већ поменули, да деца код нас на смештају буду доведена када су већ усвојили маладаптивне обрасце у понашању и не желе да прихвате предвиђене третманске активности и своје понашање не усмеравају ка дозвољеном и друштвено прихватљивом. Јавља се све већи број корисника који имају мање од 14 година и иза себе велики број тешких кривичних дела крађа и разбојништава, а свесни су чињенице да су кривично неодговорни тако да то максимално злоупотребљавају и воде се мишљу да су недодирљиви и да им нико ништа не може, па излагањем високо ризичним ситуацијама угрожавају своје али и туђе здравље и безбедност. Они представљају и негативне моделе за идентификацију осталим корисницима на смештају и шаљу поруку да друштвено неприхватљиво понашање неће бити

на одговарајући начин санкционисано, а учење по моделу је код њих доминантно па самим тим и већа вероватноћа да ће се удруживати и заједнички деловати. Сматрамо да би до промена у понашању долазило у већем степену када би санкција за недозвољено понашање уследила непосредно након истог, због чега смо се више пута обраћали надлежнима из Министарства правосуђа, јер се дешавало да прође и до годину дана док се изречена мера реализује. Пошто је све већи број деце која и на узрасту од 10 година, а и раније почињу да узимају учешће у кривичним делима, мишљења смо да би адекватна санкција за учињено кривично дело дала добре резултате неvezано колико година починилац има.

Интерна евалуација задовољства корисника, путем упитника, је урађена у предвиђеном року. Упитници за испитивање задовољства корисника су сачињени, одређене су особе које ће да изврше испитивање и сачине записник о испитивању, што је и реализовано. Резултати испитивања су такви да је већина деце у потпуности задовољна условима живота, исхраном и опремљеношћу.

VI ОСТАЛЕ УСЛУГЕ КОЈЕ УСТАНОВА ПРУЖА

Завод у извештајном периоду није реализовао ни једну локалну услугу, као ни локалну услугу „Предах за децу са сметњама у развоју“, јер услуга није ушла у буџету локалне самоуправе, локална самоуправа је није препознала као потребну услуга на нашој територији, без обзира што у Заводу постоји адекватно опремљен простор за ову услугу, постоје обучене неговатељице и што је услуга у периоду реализације давала одличне резултате.

VII ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

План трансформације установе

Имајући у виду реформу система социјалне заштите која је у току, трансформације установе социјалне заштите за смештај деце и омладине, као и непостојање специјализоване социо-здравствене институције или услуге, за децу и младе са вишеструким сметњама и децу и младе са поремећајем у понашању до и преко 14 година, уколико су то и потребе државе, сматрамо да овај Завод може да обавља функцију такве установе или услуге, јер располаже и просторним и делимично кадровским капацитетима (уз упошљавање неопходног особља здравствене струке и осталих потребних струка), како се Завод у потпуности финансира са буџета, сматрамо да је трансформација установе у овом правцу искључиво везана за потребе и могућности ресорног министарства.

Део трансформације установе је и реализација ПИТ програма у нашој установи, са чиме је упознато министарство. Стручни радници и сарадници Завода су прошли едукацију за ПИТ програм, простор за реализацију услуге је у потпуности опремљен и установа делимично поседује и кадрoвске капацитете за ову услугу.

Простор у Заводу који се не користи је могуће привести намени са великим улагањима за реализацију и других услуга социјалне заштите, које су од значаја и које су потреба министарства, с обзиром да је установа на одличном месту.

Поред овог објекта Завод има још један објекат површине 250м², где се налази службени стан наменски грађен за домара и једна гарсоњера. Од 2004.године, овај објекат није у функцији, јер је оштећен због дугогодишњег прокишњавања и на њему треба извршити прекривање равнoг крова и делимично реновирање водоводне, канализационе и грејне мреже, електро инсталацију и набавку намештаја. Овај стамбени простор је одличан за услуге из области социјалне заштите, као на пр. „Становање уз подршку“, за децу која излазе из система социјалне заштите и потребна им је додатна помоћ у осамостаљивању.

ВД Директора

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

Весна Пејровић, њроф.

Весна Божиновић